

บทความการวิจัย

ความต้องการของประชาชนต่อการบริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

เทศบาลตำบลพิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา

Needs of People's Disaster Prevention and Relief of Phimai Subdistrict Phimai District

Nakhon Ratchasima Province

พนิตนันท์ ชลวานิช

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความต้องการของประชาชนต่อการบริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลตำบลพิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา โดยการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาความต้องการของประชาชน จำนวน 375 คน ซึ่งได้มาจากรีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิและสัดส่วน (Proportional Random Sampling) การรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการเกี่ยวกับการให้บริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลตำบลพิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับ คือ ด้านงบประมาณ (ค่าเฉลี่ย=3.99, S.D.= 1.06) รองลงมา คือ ด้านอุปกรณ์ (ค่าเฉลี่ย=3.97, S.D.= 1.08) และด้านบุคคล (ค่าเฉลี่ย=3.96, S.D.= 1.06)

สรุปข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางต่อการบริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลตำบลพิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ในด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลตำบลพิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา มีประเด็นด้านบุคลากรที่ผู้วิจัยเห็นว่าต้องได้รับการพัฒนาเพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการให้บริการและการปฏิบัติงานสูงขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน คือ ควรให้การบริการอย่างเสมอภาค และทั่วถึง ไม่เลือกปฏิบัติ สนับสนุนให้มีความพร้อมต่อการให้บริการอย่างรวดเร็ว และมีความเต็มใจในการช่วยเหลือ

ภูมิหลัง

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นหน่วยงานหลักในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อให้ประเทศไทยเป็นเมืองปลอดภัยน่าอยู่มีภารกิจในการจัดระบบป้องกันเตือนภัยจากสาธารณภัยอำนวยความสะดวกและดำเนินการบรรเทาสาธารณภัย ร่วมกับหน่วยงานและองค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากการป้องกันบรรเทาฟื้นฟูสาธารณภัยฝ่ายพลเรือนและอุบัติภัยต่าง ๆ อย่างเป็นระบบรวดเร็ว ท้วถึง และเป็นธรรม

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาเห็นว่า สถานการณ์ปัจจุบันมีแนวโน้มของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างเร่งด่วน ขาดการควบคุมดูแลอันจะก่อให้เกิดความเสี่ยงในการเกิดสาธารณภัยที่จะทำให้เกิดความสูญเสียในชีวิต และทรัพย์สินต่อประชาชนในพื้นที่ได้ ประกอบกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีภารกิจหน้าที่โดยตรงในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ และมีความจำเป็นอย่างยิ่ง จะต้องพัฒนาศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความสามารถในการจัดการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ ตามแนวนโยบายรัฐบาลด้านความปลอดภัยของประชาชน มุ่งเน้นให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน พร้อมการจัดระบบป้องกันสาธารณภัยและอุบัติภัยอย่างมีประสิทธิภาพ ท้วถึงและทันทั่วถึง อีกทั้งยังสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันสาธารณภัยในชุมชนและท้องถิ่นของตนเอง ดังนั้นการบริหารจัดการสาธารณภัยทั้งขณะเกิดเหตุและหลังเกิดเหตุที่จะช่วยลดความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สิน จึงจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมให้กับชุมชนในการป้องกัน เตือนภัย บรรเทา และฟื้นฟูสาธารณภัย โดยเน้นความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พิจารณาเห็นแล้วว่าการบูรณาการ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยร่วมกับหน่วยงานอื่น เป็นหัวใจของการปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนและมีหน้าที่แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ดังนั้นกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจึงได้จัดทำโครงการอบรมหลักสูตรงานบรรเทาสาธารณภัยกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 9 พิษณุโลก, 22546: 1) การให้ความรู้และสร้างความสัมพันธ์เพื่อการประสานความร่วมมือด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณภัยให้ประชาชนดำเนินการพัฒนาระบบการวางแผนมาตรการการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ต่าง ๆ ในเขตรับผิดชอบของศูนย์ฯ โดยเน้นการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ เร่งประชาสัมพันธ์ เพื่อให้องค์กรดังกล่าวทราบบทบาทและภารกิจของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยมีกรมป้องกันและบรรเทาสา

สาธารณภัยเป็นศูนย์กลางในการประสานปฏิบัติการ และให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัย ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านสาธารณภัย และสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนทำงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นหน้าที่ของทุกคนในพื้นที่ที่จะต้องช่วยเหลือกันอย่างเต็มความสามารถ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภาระหน้าที่ในการดูแลชุมชนและเป็นหน่วยราชการที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, 2547 ก: 1) ดังนั้นการสร้างองค์กรเครือข่ายประชาชนในรูปของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาหรือภัยพิบัติต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในท้องถิ่นจึงเป็นสิ่งจำเป็น นอกจากนี้ยังสามารถสนับสนุนงานด้านต่าง ๆ ของท้องถิ่น แต่ปัจจุบันนี้ อปพร. ยังคงมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนประชากรทั้งประเทศ

ปัจจุบันจะเห็นได้ว่าภัยพิบัติทั่วไปที่เกิดขึ้นตาม ธรรมชาติ และเกิดขึ้นจากการกระทำของมนุษย์ได้สร้าง ความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในทุก ภาค และมีแนวโน้มที่รุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ ดังนั้นการ เตรียมพร้อมเพื่อจะรับมือกับภัยพิบัติที่เกิดขึ้นนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับชุมชน จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องเร่ง เสริมสร้างให้เกิดขึ้น และเชื่อมโยงเครือข่าย เพื่อให้ หมู่บ้าน และชุมชนในพื้นที่เสี่ยงภัย สามารถป้องกันและ ช่วยเหลือตัวเอง รวมทั้งช่วยเหลือ ชุมชนข้างเคียง ได้จะ ช่วยลดความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ได้เป็นอย่างดี

ภัยที่เกิดจากอัคคีภัย อุทกภัย วาตภัย แผ่นดินไหว อาการถล่ม ตลอดจนภัยอื่น ๆ ซึ่งไม่ว่าจะเกิดจาก ธรรมชาติหรือมีผู้ทำให้เกิดขึ้น ล้วนเป็นภัยที่ก่อให้เกิด อันตรายและความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ส่งผล กระทบต่อการประกอบอาชีพแก่ประชาชนโดยส่วนรวม จัดเป็นสาธารณภัยที่รัฐจะต้องดำเนินการหาวิธีป้องกัน และระงับเหตุที่เกิดขึ้นโดยเร็ว พร้อมทั้งให้ความ ช่วยเหลือประชาชนโดยเร่งด่วน ตลอดจนรักษาความ สงบเรียบร้อยเพื่อให้สถานการณ์เข้าสู่สภาวะปกติโดยเร็ว ซึ่งรวมถึงการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมชีวิตความเป็นอยู่ทั้งร่างกายและจิตใจของประชาชน จากภัยพิบัติแต่ละครั้งที่เกิดขึ้น ภาคราชการอันได้แก่ จังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ และภาคเอกชนในหลายจังหวัดของประเทศไทยได้เข้ามาให้ความช่วยเหลือประชาชนเป็นจำนวนมาก ซึ่งได้สร้างความประทับใจแก่ประชาชนทั่วไปและประชาชนที่พบกับภัยพิบัติได้เข้ามาให้การช่วยเหลืออย่างเต็มใจ แต่ยังมีปัญหาเนื่องจากข้อจำกัดด้านบุคลากร เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดความรู้ ความชำนาญ และอัตรากำลังในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อุปกรณ์ในการช่วยเหลือยังไม่เพียงพอและไม่ทันสมัย และที่สำคัญคือ ยังขาดงบประมาณสนับสนุนโดยกระทรวงมหาดไทย เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถจัดตั้งงบประมาณหรือใช้เงินสะสมมาสนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อลดความ

สูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่ ตลอดจนการช่วยเหลือบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่เมื่อเกิดสาธารณภัย

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังประสบปัญหาในการให้บริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึง ความต้องการของประชาชนต่อการบริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลตำบลพิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา เพื่อเสนอผลการวิจัยต่อผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปกำหนดนโยบายการบริหารการจัดการบริการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษา ความต้องการของประชาชนต่อการบริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลตำบลพิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลตำบลพิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 15 ชุมชน จำนวนประชากรทั้งหมด 5,461 คน (ข้อมูลจปฐ. 2 ณ วันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2552)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ และสัดส่วน (Proportional Random Sampling) ได้มาจากการเปิดตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Early W. Morgan) (อ้างถึงใน ยุทธ ไกยวรรณ. 2546: 55) จำนวน 375 คน

$$\text{จากสูตร} \quad n = \frac{n}{1 + Ne^2}$$

โดย n = จำนวนของขนาดตัวอย่าง

N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

e = ความคลาดเคลื่อนของการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ระดับนัยสำคัญ

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า} \quad n &= \frac{5,461}{1 + (5,461 \times 0.05^2)} \\ n &= 375 \end{aligned}$$

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ความต้องการของประชาชนต่อการบริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลตำบลพิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ย มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check – List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ความต้องการของประชาชนต่อการบริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลตำบลพิมายอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ที่ผู้วิจัยสร้างลักษณะของแบบสอบถามตอนนี้เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งกำหนดเป็นเกณฑ์ดังต่อไปนี้ คือ

เกณฑ์การให้คะแนนของความ ต้องการ

คะแนน 5 หมายถึง ความต้องการของประชาชนต่อการบริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ความต้องการของประชาชนต่อการบริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มาก

คะแนน 3 หมายถึง ความต้องการของประชาชนต่อการบริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ความต้องการของประชาชนต่อการบริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย น้อย

คะแนน 1 หมายถึง ความต้องการของประชาชนต่อการบริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย น้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือโดยดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมข้อมูล และรายละเอียดต่างๆ ถึงวิธีการวิจัยแนวคิดและทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษาเพื่อนิยามศัพท์ให้ครอบคลุมกรอบความมุ่งหมายของงานวิจัย เพื่อนำมาทำการสร้างแบบสอบถาม

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาจัดทำแบบสอบถาม

3. นำแบบสอบถามที่จัดทำเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ และทำการปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาด ตรวจสอบความเที่ยงตรง

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบใช้ (Try out) กับประชาชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำไปวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าเท่ากับ 0.95
5. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

สรุปผล

จากการวิจัยเรื่อง ความต้องการของประชาชนต่อการบริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลตำบลพิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 36 - 45 ปี จบการศึกษาต่ำกว่าปวช. มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท และมีอาชีพเกษตรกร

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของประชาชนต่อการบริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลตำบลพิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า โดยภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยความต้องการของประชาชนต่อการบริการอยู่ในมากในทุกด้าน เรียงตามลำดับ คือ ด้านงบประมาณ รองลงมา คือ ด้านอุปกรณ์ และด้านบุคคล แยกพิจารณาเป็นรายด้าน ดังนี้

- 2.1 ด้านบุคคล โดยภาพรวม พบว่า ความต้องการของประชาชนต่อการบริการอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย=3.96, S.D.=1.06) ในทุกข้อ เรียงตามลำดับ คือ มีการตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจ เมื่อประสบกับสาธารณภัย เพื่อรายงานให้กองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเขตท้องที่ (ค่าเฉลี่ย=4.04, S.D.=1.06) รองลงมา คือ มีการรักษาความปลอดภัยในบริเวณที่เกิดอุทกภัย วาตภัย และพื้นที่รองรับการอพยพของประชาชน (ค่าเฉลี่ย=4.02, S.D.=1.08) จัดให้มีรายชื่อและที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ของบุคลากรผู้ให้บริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและมีความรู้ความเข้าใจแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ค่าเฉลี่ย=3.97, S.D.=1.10) ให้การบริการแจ้งเตือนภัย เพื่อให้ได้รับทราบสถานการณ์อย่างถูกต้องและรวดเร็ว (ค่าเฉลี่ย=3.95, S.D.=1.08) มีความเชี่ยวชาญเป็นอย่างดีเมื่อมีเหตุการณ์ฉุกเฉินต่อสาธารณภัย (ค่าเฉลี่ย=3.94, S.D.=1.10) จะมีความพร้อมต่อการให้บริการอย่างรวดเร็ว (ค่าเฉลี่ย=3.89, S.D.=0.97) ให้การบริการอย่างเสมอภาค และทั่วถึง ไม่เลือกปฏิบัติ (ค่าเฉลี่ย=3.88, S.D.=1.10) และ มีความเต็มใจในการช่วยเหลือ (ค่าเฉลี่ย=3.93, S.D.=0.99)

- 2.2 ด้านอุปกรณ์ โดยภาพรวม พบว่า ความต้องการของประชาชนต่อการบริการอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย=3.97, S.D.= 1.08) ทุกข้อ เรียงตามลำดับ คือ จัดหาแหล่งน้ำดับเพลิง แหล่งทรัพยากรที่จำเป็น เพื่อเตรียมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ค่าเฉลี่ย=4.04, S.D.= 1.03)

รองลงมา คือ จัดให้มีเครื่องดับเพลิงที่เหมาะสมสำหรับใช้กับสารเคมีและวัตถุอันตรายติดตั้งประจำอยู่ในจุดที่ง่ายต่อ (ค่าเฉลี่ย=4.01, S.D.= 1.12) มีการติดตั้งสัญญาณเตือนภัย กรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน (ค่าเฉลี่ย=4.00, S.D.= 1.02) อุปกรณ์เครื่องมือของกองป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมีความทันสมัย (ค่าเฉลี่ย=3.99, S.D.= 1.04) มีความพร้อมในด้านอุปกรณ์เครื่องมือในการให้บริการเมื่อประสบสาธารณภัย (ค่าเฉลี่ย=3.98, S.D.=1.05) ชุดเคลื่อนที่เร็วที่สามารถเคลื่อนที่ออกไประงับและบรรเทาภัยได้ทันที (ค่าเฉลี่ย=3.98, S.D.= 1.14) จัดให้มีอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่เหมาะสม เช่น หน้ากากป้องกันอันตรายจากสารเคมี (ค่าเฉลี่ย=3.98, S.D.=1.08) จัดให้มีระบบการเคลื่อนย้ายคนออกจากสถานที่เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน (ค่าเฉลี่ย=3.98, S.D.=1.03) จัดเตรียมสถานที่พักอาศัยชั่วคราว เพื่อเป็นสถานที่บรรเทาทุกข์ (ค่าเฉลี่ย=3.93, S.D.= 1.08) และ ยานพาหนะอยู่ในลักษณะพร้อมที่จะระงับและบรรเทาภัย (ค่าเฉลี่ย=3.93, S.D.= 1.05)

2.3 ด้านงบประมาณ โดยภาพรวม พบว่า ความต้องการของประชาชนต่อการบริการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ในทุกข้อ (ค่าเฉลี่ย=3.99, S.D.= 1.06) เรียงตามลำดับ คือ จัดให้มีเงินสงเคราะห์สำหรับผู้ประสบสาธารณภัยอย่างถูกต้องเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย=4.10, S.D.= 1.09) รองลงมา คือ เพื่อการฟื้นฟูบูรณะสภาพเพื่อให้สิ่งที่ถูกทำลายหรือได้รับความเสียหายจากสาธารณภัยได้รับการช่วยเหลือ แก้ไข ให้กลับคืนสู่สภาพเดิม หรือดีกว่าเดิม (ค่าเฉลี่ย=4.04, S.D.= 1.02) จัดงบประมาณสำหรับอาหาร ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่มแก่ผู้ประสบภัยไว้ล่วงหน้า (ค่าเฉลี่ย=4.03, S.D.=1.06) จัดงบประมาณการจัดระบบการรายงานข่าวพยากรณ์อากาศเพื่อให้ได้รับทราบสถานการณ์อย่างถูกต้องและรวดเร็ว (ค่าเฉลี่ย=4.03, S.D.=1.12) ตั้งงบประมาณเพื่อเตรียมอุปกรณ์ ยานพาหนะ กระจกอบทราย รวมทั้งอาหารแห้ง สารรองไว้ล่วงหน้า (ค่าเฉลี่ย=4.02, S.D.= 1.01) จัดงบประมาณการประชาสัมพันธ์เพื่อกระจายข่าวสาร (ค่าเฉลี่ย=3.98, S.D.=1.01) มีการตั้งงบประมาณเพื่อจัดทำแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย เพื่อจัดระบบการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้าให้สามารถ (ค่าเฉลี่ย=3.97, S.D.=1.03) ตั้งงบประมาณสนับสนุนบ้านพักชั่วคราว สำหรับผู้ที่ประสบสาธารณภัย (ค่าเฉลี่ย=3.95, S.D.=1.10) จัดให้มีเบี้ยเลี้ยง หรือเงิน โบนัสสำหรับผู้ปฏิบัติหน้าที่เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจต่อการปฏิบัติหน้าที่สาธารณภัย (ค่าเฉลี่ย=3.94, S.D.=1.11) และจัดงบประมาณเพื่อปรับเปลี่ยนสำหรับยานพาหนะที่เก่าและหมดสภาพการใช้งาน (ค่าเฉลี่ย=3.90, S.D.=1.07)

อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัยข้างต้นสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ด้านบุคลากร จากผลการวิจัยพบว่า ความต้องการของประชาชนต่อการบริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลตำบลพิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ส่วนใหญ่อยู่

ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูง คือ ให้การบริการแจ้งเตือนภัยต่อประชาชนโดยระบบการรายงานข่าวพยากรณ์อากาศ เพื่อให้ได้รับทราบสถานการณ์อย่างถูกต้องและรวดเร็ว และ จัดให้มีรายชื่อและที่อยู่หมายเลขโทรศัพท์ของบุคลากรผู้ให้บริการด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนตระหนักถึงความน่ากลัวของสาธารณภัยต่าง ๆ จึงมีความต้องการที่จะให้มีการให้บริการแจ้งเตือน เพื่อให้ได้รับทราบสถานการณ์แล้วประชาชนจะต้องมีการเตรียมรับมือกับเหตุการณ์ที่จะต้องเกิดขึ้นต่อมาได้อย่างมีสติ ซึ่งสอดคล้องกับ พงษ์เฝ้า เกษทอง (ออนไลน์ : 2550) รองอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่ได้ประชุมร่วมกันเพื่อกำหนดจุดที่ปลอดภัยในการหนีภัยและเส้นทางหนีภัยที่หาอุปถัมภ์ เพื่อนำเสนอในการทำ workshop ในวันที่ 20 เมษายน 2548 นี้ ที่โรงแรมเมโทร โพล เพื่อกำหนดแผนในการซ้อมหนีภัยในวันที่ 29 เมษายน 2548 ที่บริเวณหาอุปถัมภ์ การจัดทำแผนซ้อมหนีภัยสนามจะต้องให้สัมพันธ์กับการติดตั้งหอเตือนภัยที่หาอุปถัมภ์ ซึ่งขณะนี้ได้ดำเนินการแล้วเสร็จทั้ง 3 และจากการทดสอบเสียงเห็นว่าเสียงน่าจะเป็นเสียงที่เหมาะสมที่สุดเพราะมีเสียงที่ดังมากและชัดเจน ในส่วนของการซ้อมแผนอพยพคนหนีไปในที่ที่ปลอดภัยนั้นเท่าที่ได้พูดคุยกับนายสมิทธ จะต้องดำเนินการให้เสร็จภายในครึ่งชั่วโมง ซึ่งในส่วนของการดำเนินการนั้นได้มีการแบ่งโซนการอพยพหนีภัยไว้ทั้งหมด 7 โซนเพื่อความสะดวกและรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับมาตรการของ ชัยศรี มีพัฒน์ (ออนไลน์ : 2550) นายเทศมนตรีตำบลไม้เรียง การเตรียมการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเทศบาลตำบลไม้เรียงมีการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร อุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้เจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนให้ครบถ้วนทุกหน้าที่ ชักซ้อม ฝึกซ้อมอบรมและกำหนดวิธีการปฏิบัติตามหน้าที่และขั้นตอนต่าง ๆ ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ จัดตั้งผู้เชี่ยวชาญหรือเจ้าหน้าที่ ส่วนราชการหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยในการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนหรือความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพพิเศษต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามแผน การจัดทำแผนการปฏิบัติ และมีการซักซ้อมตั้งแต่ยามปกติ เพื่อให้มีความพร้อมที่จะปฏิบัติได้ทันทีเมื่อมีเหตุเกิดขึ้น กำหนดแนวทางและดำเนินการใช้การส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุ โทรทัศน์ รวมถึงระบบการกระจายข่าวท้องถิ่น จัดให้มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่และประชาชน มีการทุนและวิธีการในการอบรมประชาชนให้รู้จักการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้รู้จัก ระบบการเตือนภัยต่าง ๆ การปฐมพยาบาลและการช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ จากการฝึกอบรมประชาชนดังกล่าว ทำให้ได้แนวทางเกี่ยวกับจัดหาอุปกรณ์และการเตรียมจัดหาอุปกรณ์เพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้สมบูรณ์ขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกรียงไกร กิจประเสริฐ (2551) ศึกษาเรื่อง สภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนต่อการบริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลตำบลบ้านแก่ง อำเภอตรอน จังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า ความต้องการของประชาชนต่อการบริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาล

ตำบลบ้านแก่ง อำเภอตรอน จังหวัดอุดรดิษฐ์ ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของชัยวัฒน์ สวัสดิเวช (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหา อุปสรรค และ แนวทางการพัฒนาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดภูเก็ต ผลการศึกษา พบว่า ในประเด็น เรื่อง ปัญหาด้านบุคลากรซึ่ง ผลการศึกษา พบว่า มีปัญหาในด้านเจ้าหน้าที่มีจำนวนไม่เพียงพอและ ขาดบุคลากรที่มีองค์ความรู้ความสามารถโดยตรง ขาดทักษะในการชี้แจงข้อมูลทางเอกสาร เจ้าหน้าที่ยังขาดทักษะในการปฏิบัติงาน ขาดทักษะในการซ่อมแผนปฏิบัติการแบบสมจริง ขาด แรงจูงใจ และภาครัฐไม่ได้เข้าไปดูแลหรือให้ความรู้ด้านทักษะของกลุ่มอาสาสมัครในมูลนิธิกลุ่มย่อย ๆ และปัญหาด้านการขาดแคลนงบประมาณ ตลอดจนปัญหาด้านการขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือและเครื่องจักรกล

ด้านอุปกรณ์ การบริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนใหญ่มีความต้องการในระดับมาก ซึ่งสูงกว่าระดับสภาพปัญหาของประชาชนต่อการบริการ ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยซึ่งอยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น แต่ประเด็นที่อยู่ใน ระดับปานกลางและมีค่าเฉลี่ยต่ำ คือ จัดเตรียมสถานที่พักอาศัยชั่วคราว เพื่อเป็นสถานที่บรรเทาทุกข์ อาจเป็นเพราะว่า เทศบาลตำบลบ้านแก่งไม่พร้อมในการจัดเตรียมที่พักอาศัยชั่วคราว เนื่องจากเขต พื้นที่มีโอกาสที่จะประสบสาธารณภัยค่อนข้างน้อยมาก จึงเป็นเรื่องใหม่สำหรับการเตรียม สถานที่พักอาศัยชั่วคราว ยามเมื่อมีเหตุฉุกเฉิน ทั้งนี้ทำให้เทศบาลตำบลบ้านแก่งมุ่งที่จะปฏิบัติการ อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ พระบรมราโชวาท ของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (ออนไลน์ : 2550) มีพระราชดำรัสว่า “การปฏิบัติราชการในปัจจุบันนี้มุ่งหมายเอาประสิทธิภาพ ปริมาณงานและความรวดเร็วเป็นสำคัญ ผู้ปฏิบัติราชการจึงพากันนำเอาวิทยาการก้าวหน้า พร้อมทั้ง เครื่องกลที่ทรงประสิทธิภาพสูงต่าง ๆ มาใช้กันอย่างกว้างขวาง วิทยาการเครื่องกลเหล่านี้เมื่อนำมา ปฏิบัติการ แล้วจะต้องได้ผลอย่างสูงทุกครั้งไป คือ ถ้าใช้ถูกก็ทำให้ได้ประโยชน์มาก ถ้าใช้ไม่ถูกก็ ทำให้เสียหายได้มากเท่า ๆ กัน การกระทำเอาสิ่งเหล่านั้นมาใช้งานจึงต้องระมัดระวัง ศึกษาให้ทราบ แน่แท้โดยตลอดก่อน ทั้งโครงการที่จะทำ ทั้งเครื่องปฏิบัติงานที่จะใช้ มิฉะนั้นจะเกิดความสิ้นเปลือง และสูญเปล่าได้ง่ายดายที่สุด” และสอดคล้องกับงานวิจัยของปรีชา มาณะเชินต (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ของเทศบาลเมืองพล จังหวัด ขอนแก่น ผลการศึกษา พบว่า สภาพปัญหาของ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ผู้บริหาร เทศบาลและสมาชิกสภาเทศบาลเห็นว่าเป็นปัญหาอุปสรรคในการทำงานเกิดจากการขาดระเบียบ วินัยของบุคลากร ขาดการเอาใจใส่ของผู้บังคับบัญชาขาดการฝึกซ้อม และขาดการประชาสัมพันธ์ สำหรับกลุ่มตัวแทนประชาชนเห็นว่าปัญหาอุปสรรคในการทำงาน เกิดจากการขาดระเบียบวินัยของ บุคลากร การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึงหรือมีอยู่ ขาดการร่วมมือจากประชาชนในมาตรการเฝ้าระวัง

ทั้งทางกฎหมายและทางปฏิบัติ ผู้บริหาร ไม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการรณรงค์ให้ประชาชนป้องกันภัยเท่าที่ควร รวมทั้งเครื่องมือเครื่องใช้ไม่เพียงพอและไม่มีประสิทธิภาพ ส่วนในกลุ่มพนักงานเทศบาล อาสามสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) และเจ้าหน้าที่กู้ภัย เห็นว่าอุปสรรคในการทำงานนั้นเริ่มตั้งแต่ต้น โยบายที่ขาดความชัดเจน ผู้บริหารบางคนไม่เข้าใจในภารกิจและวิธีการของการป้องกันภัยจึงสั่งการ ไม่มีแบบแผน การคัดเลือกบุคลากรเข้าปฏิบัติงานไม่ได้คำนึงถึงความรู้ความสามารถ ทักษะของบุคคล และเครื่องมือเครื่องใช้ไม่เพียงพอและไม่มีประสิทธิภาพ

ด้านงบประมาณ การบริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนใหญ่มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ซึ่งสูงกว่าระดับสภาพปัญหาของประชาชนต่อการบริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น แต่ประเด็นที่สภาพปัญหาของประชาชนต่อการบริการด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอยู่ระดับปานกลาง แต่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีการตั้งงบประมาณเพื่อจัดทำแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย เพื่อจัดระบบการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้าให้สามารถป้องกันและระงับอัคคีภัยได้ตามสถานการณ์ของแต่ละพื้นที่ และจัดงบประมาณเพื่อปรับเปลี่ยนสำหรับยานพาหนะที่เก่าและหมดสภาพการใช้งาน ดังนั้นความต้องการของประชาชนซึ่งภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ประชาชนมีความต้องการให้เทศบาลตำบลบ้านแก่ง มีการจัดตั้งงบประมาณเพื่อจัดทำแผนป้องกันและระงับอัคคีภัยได้ตามสถานการณ์ของแต่ละพื้นที่ และจัดงบประมาณสำหรับยานพาหนะที่เก่าและหมดสภาพการใช้งาน ทั้งนี้รวมไปถึงอุปกรณ์การใช้งานในการบรรเทาสาธารณภัยต่าง ๆ ที่เก่า และล้าสมัยด้วย จุดประสงค์เพื่อให้มีประสิทธิภาพต่อการให้บริการประชาชน ณ สถานการณ์นั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกรียงไกร กิจประเสริฐ (2551) ศึกษาเรื่อง สภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนต่อการบริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลตำบลบ้านแก่ง อำเภอตรอน จังหวัดอุดรธานี พบว่า ความต้องการของประชาชนต่อการบริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลตำบลบ้านแก่ง อำเภอตรอน จังหวัดอุดรธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จัดงบประมาณเพื่อการฟื้นฟูบูรณะสภาพเพื่อให้สิ่งที่ถูกทำลายหรือได้รับความเสียหายจากสาธารณภัย ได้รับการช่วยเหลือ แก้ไข ให้กลับคืนสู่สภาพเดิม หรือดีกว่าเดิม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อำนาจ ภาไฉติ (2553) ศึกษาเรื่อง การศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาบริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ่อสตี อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยป้องกันการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผลการศึกษา พบว่า การบริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ่อสตี อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ ได้จัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนา โดย

กำหนดแนวทางบรรจุโครงการในแผนพัฒนา เพื่อเป็นเครื่องมือในการให้บริการ ผ่านทางปัจจัยการบริหาร ด้านงบประมาณ บุคลากร เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ และบทบาทการจัดการ ปัญหาการบริการ ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พบว่า มาจากปัจจัยทางการบริหาร ด้านงบประมาณที่จัดสรรอย่างจำกัด ไม่เพียงพอต่อการช่วยเหลือและบรรเทาเหตุสาธารณภัยที่เกิดขึ้น ด้านบุคลากรมีจำนวนจำกัด ไม่เพียงพอต่อปริมาณงานที่รับผิดชอบและไม่มีบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะด้านตามภารกิจป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านเครื่องมืออุปกรณ์ ยังมีจำนวนและชนิดไม่เพียงพอและครอบคลุม เมื่อเทียบกับประเภทของภัยและพื้นที่รับผิดชอบ ด้านการจัดการมีข้อจำกัดจากการประสานงานเครือข่ายสื่อสาร ไม่ครอบคลุมนโยบายและความต่อเนื่องของการบริการ จากปัญหาการบริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ่อสถี อำเภอสอด จังหวัดเชียงใหม่ ดังนั้น การศึกษาถึงแนวทางการแก้ปัญหาการบริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ่อสถี เพื่อจะได้รับทราบและเป็นแนวทางปรับปรุงพัฒนาการให้บริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยต่อไป

จากผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมของประชาชนมีความต้องการต่อการบริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลตำบลพิมาย อำเภพิมาย จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยที่ประชาชนมีความต้องการต่อการบริการด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยใน ด้านงบประมาณมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ประชาชนคำนึงถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน จึงมีความต้องการให้เทศบาลตำบลพิมาย จัดสรรงบประมาณเพื่อให้การบริการด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยต่อประชาชนอย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรการของ ชัยศรี มีพัฒน์ (ออนไลน์ : 2550) นายกเทศมนตรีตำบลไม้เรียง กำหนดว่าหากศูนย์ อปพร. ที่ให้ความช่วยเหลือประสงค์จะขอรับการสนับสนุนงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายก็ให้เทศบาลตำบลไม้เรียง โดยสำนักงานปลัดเทศบาล พิจารณาให้การสนับสนุน แต่ทั้งนี้ศูนย์ อปพร. ที่ให้ความช่วยเหลือนั้น จัดทำรายละเอียดค่าใช้จ่ายให้เทศบาลตำบลไม้เรียงพิจารณา ตามหลักเกณฑ์ ดังนี้ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น สำหรับเครื่องจักรกลและยานพาหนะ ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าตอบแทน ค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลา ค่าใช้จ่ายในการเดินทางสำหรับเจ้าหน้าที่ที่ออกปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ความต้องการของประชาชนต่อการบริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลตำบลพิมาย อำเภพิมาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่าความต้องการของประชาชนต่อการบริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลตำบลพิมาย อำเภพิมาย

จังหวัดนครราชสีมา มีประเด็นด้านบุคลากรที่ผู้วิจัยเห็นว่าต้องได้รับการพัฒนาเพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการให้บริการและการปฏิบัติงานสูงขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน คือ ควรให้การบริการอย่างเสมอภาค และทั่วถึง ไม่เลือกปฏิบัติ สนับสนุนให้มีความพร้อมต่อการให้บริการอย่างรวดเร็ว และมีความเต็มใจในการช่วยเหลือ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการบริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เน้นการปฏิบัติงานของบุคลากรเป็นสำคัญได้อย่างเหมาะสมต่อไป
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานต่อการให้บริการของบุคลากรด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาลตำบลอื่นๆ
3. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบูรณาการการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
4. ควรศึกษาในเรื่องความสามารถและศักยภาพขององค์กรปกครองท้องถิ่นในการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
5. ควรมีการเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย